

Koje su bile misli Tommaseo o Dalmaciji i o svim južnoslavenskim narodima, koje je on važno ljubio, znamo i iz mnogobrojnih njegovih djela i iz njegovih privatnih listova, kao također iz njegovih razgovora u Italiji, Francuskoj, Grčkoj i Dalmaciji; radi toga neću se ni doticati ovog pitanja, tim više, što se u „Bibliotece nazionale“ u Firenci čuvaju pomno neki njegovi rukopisi neizdani, koji će vidjeti svjetlo do više godina.

Oplakani dr. Jerolim Tommaseo, znaajući, koliko je Strossmayer cijenio neumrlag njegovog oca, želio je, da mu poklonim knjigu, koju sam objavio pri otkriću spomenika u Sibeniku. A conte Kosto Vojnović uvjeravao me je, da je Strossmayer na glas o smrti Tommaseo plakao. Izgled ovih odličnih ljudi, koji su se toliko stivali, akoprem se u mnogim stvarima ne slagahu, neka bude našoj mladosti vodič na težkom putu života.

Sibenik, 12. travnja. Paolo Massoleni.

U čast Strossmayerovu.

Na poziv „Slovanske Besede“ u Beču dr. Josip Strossmayer predavao je predavanje o Josipu Jurju Strossmayeru pred izabranim obćinstvom Čeha, Hrvata i Slovenaca, obojega spola.

Nacrtav u kratko tečaj njegovog življenja, u kojem je iztaknuo da je velikoga pokojnika pomogla stvoriti doba u kojoj je uzrastao i uzgajao se, i da je on, uz dra. Antu Starčevića i Eugena Kvaternika stvorio novu dobu među Hrvatima, a ponekle i među ostalimi južnima, pa i drugimi Slavima, predavatelj je prešao na pokojnikov rod, udešen prema postavljenoj si misli: *Sve za vjeru i domovinu*. Tu je najprije ocrtao njegov rad u biskupiji, u kojoj je skoro isključivo posvetio prvih 10 godina (1850—1860) biskupovanja.

A to je nadovezao, kako je veliki biskup i domoljub, ujedno sa velikim papom Lavom XIII., nastojao oko ujedinjenja istočno-slavenske i zapadne crkve; pa pri tom objasnio encikliku „Grande munus“ (iz 1880.), sadržavajuću dvie velike stvari: naredbu svetkovanju sv. Cir. i Met. u cijeloj katoličkoj crkvi (koji se svetkuju i u istočno-slavenskoj crkvi), i obnovljenju posveta porabe slavenskoga jezika u službi Božjoj, ne možda u pojedinih crkvah, nego kod svih slavenskih naroda, naročito u hrvatskoga, svuda gdje ga ima. Spomenuto je hodočašće god. 1881. predvođenom Strossmayerom za zahvalu za „Grande munus“, prodom kojega je biskup Strossmayer u crkvi sv. Klimenta a na grobu sv. Cirila u Rimu obavio službu Božju, i sv. misu slavenskim jezikom, i propovjedaao hrvatski, pak kraćim riječmi nagovorio sv. oca papu, i ovaj mu zaameniti riječmi odgovorio. Spomenuto je također gradnju kapela sv. Cirila i Metoda u spomenutoj crkvi sv. Klimenta u Rimu i u crkvi Blažene Djeve Marije u Loretu, za koje je Strossmayer dao liepe svote; nadalje ustanovu Stross-

znete i sami, da dragi Bog ne dieli znanje po zvanju. Imam kosmatu savjest, pak me ne uzemiruje, niti mi je stalo do priznanja i nagrade, što me u nebu čeka. Ja sam dosta kriv, što mojim podredjenima ugled danomici pada, a ja to i želim. Branio ih javno nisam, a osudjivao i onda i ondje gdje nisam smio. Muogome od njih je znanje umjetnosti, a meni je zanat. Mnogi će takav zlo proći, jer ja želim da oni budu zanatnici, da, da budu moje orudje. Oni moraju vrstiti u svoje litinje i ovo: „Sv. Bureaukracije, molli za nas!“ Oni ne smiju vikati: „Videant consules“ jer bi me razkrinkali.

Poslie svega ovoga što Vam kazah, znateljini ste, tko sam i kako mi je ime? Moj je rad identičan s mojim imenom. Zovem se Flachsmann.

mayerovu i njegove odredbe o molitvah za združenje izločno-slavenske sa zapadnom crkvom; te izdanje staroslavenskoga misala. Nadalje je još iztaknuo brigu Strossmayerovu oko uredjenja zavoda sv. Jeronima, pa gradnju monumentalne crkve u Djakovu, jedne najliepše na svietu, posvećene slavi Božjoj, za koju je radio biskup Strossmayer cijeli svoj život kako mu je to papa Lav XIII. najvećanijim načinom priznao; jedinstvo crkava, i slogi i ljubavi naroda. Pri svem tom radio je Strossmayer prema svomu geslu „Sve za vjeru i domovinu“; al' kod toga nije stao. Svomu narodu i bližnjim srodinim, utemeljio je on akademiju, za gojenje znanosti i umjetnosti, i istoj darovao svoju dragocieniu galeriju slika, i postavio temelj hrvatskomu sveučilištu. Predaleko bi me vodilo, veli predavatelj, kad bih htjelo navadjati sve što je učinio za Hrvate, za njihovu prosvjetu. Pravo kažu njegovi životopisci da bi trebalo nadzernoga umjetnika, koj bi napravio sliku, na kojoj bi bio u sredini biskup Strossmayer a okolo njega sve ono što je on učinio ili pomogao učiniti. Razdaja je u sve iz svoga džepa za vjeru i domovinu, za kršćansku prosvjetu, blizu 5 milijuna kruna. Imao je, pak je dao, kažu neki, a ja, velim: imadu i drugi, pak ne dadu ni iz daleka, ni razmjerno, kako je davao Strossmayer. Nemoguće mu inače do živa, klevalato se ga je, da puštaš sume, al' bilo je to kao i mnogo drugoga pusta klevala. Jednom je morao zapustiti monarhiju, dva put su ga magjarske i njemačke novine, u duhu dotičnih vlada, želele poslati u smotan; razvikano je bio kao neprijatelj države i monarhije, tako da se je n. pr. u Trstu izdavalo pojedinim Hrvatim: sedine da su pristiaše ideju Strossmayerovih pa njim se to upisivalo u grieh. On je sve mirne savjesti snašao. Nije bio neprijatelj ni države ni monarhije, nego je bio neprijatelj krivica, koje se čine hrvatskomu narodu, po svih zemljah u kojih stanuje; i drugim Slavonom u državi i monarhiji. Od njega se je zaziralo, jer je činio dobra Hrvatom i Slavonom u obće, i jer nije pristojao uz nepravednu politiku koju se vodi u monarhiji.

Predavatelj crta nadalje Strossmayera kao politika navadjajući njegove govore u pojučanom carevinskom vjeću (1860.), kod banskih konferencijah (1860. i 1861.) u hrvatskom saboru (1861. pak 1865., 1866. i 1872.), izliučivši kako je on pohlivalo predlog zastupnika Kvaternika za posve samosvojno uredjenje sabora i vlade hrvatske, i označio taj predlog kao najdosljedniji ili jedini dosljedan, al' kako je mislio da su okolnosti takove da se provesti nemože, te zagovarao uvjetni savez sa Ugarskom, savez najme pod uvjetom, da prije nego li se Hrvati sa Magjari ob uvjetih saveza dogovarati počmu, Magjari izjave, da pripoznaju neodvisnost i samostalnost Hrvatske.

Predavatelj bi još govorio ob odnosu Strossmayera prema pojedinim slavenskim narodom, al' prepušta to radi odmaka vremena. Dosta je reći da je Strossmayer radio i govorio na korist povjerenoga si stada, na korist Hrvata, na korist Slavena, svih kršćana i želio najbolje svim narodom; da je bio pohalu od pape Pija IX.; i veliku počast od pape Lava XIII., i da je, kao biskup, kao učejak, kao govornik, kao Hrvat, kao Slaven, imao stovatelja i prijatelja ne samo kod Hrvata i Slavena, nego i kod svih naroda među biskupiji i u obće duhovnici, među visokim vojničkim dostojanstvenici, među državnici, čak i vladari i članovi vladajućih kuća, među učejnaci i umjetnici.

Neznajući puzati, pače neklesneć se kad je imao pravo, i to ne možda iz oholnosti nego držeć do čovjetjega, mužkoga dostojanstva, poštuovao je više kao takove, i bio jako ljubezan sa svimi s kojima je obćio.

Uspomena na njega, uspomena trajna, krepiła nas u našim radu i u naših borbah! Slava Josipu Jurju Strossmayeru! orilo se dvanom kad je predavatelj svrsio svoje predavanje, koje je trajalo kakvu uru i pol, i koje su slusatelji i slusateljice slusali najvećom pozornošću i rekao bi njekom pobožnosti; Svi su skočili da predavatelju čestitaju i stisnu ruke, a predsjednik Besede (predsjednika nejma u Beču), zahvalio mu je izabranimi riječmi na njegovom trudu i na užtku koj njim je pružio. Prem je predavanje bilo hrvatskim jezikom, razumjeli su ga, kako su sami rekli, uz Hrvate ne samo Slovenci, nego i Česi. Reklo se je također da bi to predavanje moglo biti prolog za svečanost, koju bi se u jeseni priredilo u čast i slavu Strossmayeru.

Interpelacija

zastupnika Spintića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra domobranstva.

Tečajem febrara ove godine bili su pozvani „k izvanrednomu aktivnomu službovanju“ mnogi pričuvnici iz raznih obćina Istre, koji bijahu unovačeni godine 1904., koji su propisane vježbe obavili i onda pušteni bili. — Bili su pozvani i takovi, koji su na temelju §. 34. obranbenog zakona oslobođeni „od redovitoga prezenčnoga službovanja“. Iz same jedne mjestne obćine istarske bilo je od 29 pričuvnika, koji su mjeseca oktobra — novembra 1904. svršili vježbe i redovito otpušteni bili, 18 njih pozvano je k aktivnom službovanju. — Pošto su pozvani kolimladi ljudi toli njihovi roditelji i druga svojta bili radi pozvanja ne samo iznadađeni, nego su i sad jako zabrinuti, nezajući kako dugo će trajati izvanredno službovanje; i pošto se monarhija u koliko je poznato nalazi u miru, i pošto su potpisanimi poznati pozivi samo iz jedne pokrajine (Možda i samo nekkih obćina? U. U.), dozvoljavajući si potpisani postaviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra domobranstva upit:

1. Je li Vaša preuzvišenost voljna navesti razloge, s kojih su pričuvnici pozvani k izvanrednomu službovanju?
2. Kako može Vaša preuzvišenost odnosno vojna uprava opravdati mnoge pozive gledom na §. 34. obranbenoga zakona od 14. aprila 1889?
3. Kako dugo će trajati to službovanje?
4. Je li se pozvalo pričuvnike samo iz Istre ili također iz ostalih krunovinah monarhije?

BEC, 10. uprila 1905.

Bračo Hrvati!

Dne 15. oktobra 1904. počeo je izlaziti u Puli dnevnik „Omniбус“ u hrvatskom duhu a u hrvatskom, talijanskom i njemačkom jeziku. Listić ovaj pokrenut je u čvrstom uvjerenju da će biti od veoma velike koristi za hrvatsku a Istru, koja ne samo nama, nego i svakomu pravomu Hrvatu mora da leži na srcu. Zrtve, s kojima ovaj list, u ovom duhu, u Istri čak osobito, ima da se bori, scienimo da ne treba tek da ovdje ističemo. Ipak željezna volja onog diva istarskih Hrvata, koji, ako itko, jedino živi, radi i diše samo za hrvatski puk u Istri, div taj, koji može biti samo dr. Matko Laginja, znao je, dok je mogao, spriječiti da ovo narodno glasilo ne propadne. — Ovakovo glasilo trebalo je istarski puk ko ozebao sunca, i on sirota kao što jest, znao je shvatiti zamašnj ovog narodnog pregnuća, te mu se i odzavao. Nije žalibog takvog odziva našao kod braće svoje po ostalim hrvatskim krajevima. Važnost ovog čisto narodnog podhvata, ili nisu htjeli ili nisu znali da ocjene. Je li kriv i ovdje onaj stari hrvatski nehalj, nije nam nakana istraživati. — Samo to možemo s pozornošću i na utjehu našu istaknuti, da ovaj dnevnik nije uzaludno zalazio među hrvatski puk Istre, te zrtve one neizmjerne

već je prežalio, ali nikada neće moći preboljeti, kad bi morao radi samih Hrvata prestat i da koristi Hrvatima.

U gradu Puli, gdje su neprijatelji našeg roda i jezika uprli sve svoje sile da zataru naš rod u ovom gradu gdje žive dvie trećine našeg nesvješćenog puka; ovdje u Puli imademo listu „Omniбус“ da zahvalimo, što je počeo taj naš nepokvareni puk progledavati i sjećati se starine svoje. Grad ovaj, kojega su Talijani smatrali nepredobivom tvrdjom talijanstva, počeo se buditi i davati znakova, da i u njemu živi slavenska duša, da u njemu nije i čuti slavenskih srdaca za svoj jezik i rod. Netom minuli obćinski izbori, kod kojih je hrvatska stranka stupila prvi put u borbu, najboljim su tomu dokazom. Tu je hrvatsko-slavenska sloga pokazala moćnim čimbenicima, da tuž živimo i mi i hoćemo da živimo, jer smo doma i u kući našoj. I uvjidsje, da bez nas su i oni ništa, bez nas i preko nas nemože se više vladati.

A tko je izazvao taj preokret u tvrdim srcima našeg gordog dušmanina? Mali dnevnik „Omniбус“. Braćo Hrvati! Upravljamo ovaj poziv na Vas braću našu, da dok je još vrijeme priskočite nama na obranu i spas krvi svoje. Rodoljubi! nastojte da predplatom podpomognete ovaj jedini dnevnik u Istri. Citatonice i druga narodna društva predbrojite se na „Omniбус“, te čete tako uz malu zrtvu doprinieti veliku korist istarskoj Vašoj braći. A ne prolazi li srecem ugodno čuvstvo za svako dobro djelo? Boljih pak djela nema od narodnih.

Pozivljemo s toga diljem cijele Hrvatske nam domovine braću i rodoljubna društva, da se predplate na politički list „Omniбус“ koji izlazi svaki dan izuzevi nedjelju i blagdane u Puli. Predplatnina za list na cijelu godinu jest 14 kruna a za siromasnije 12 kruna, odnosno na četvrt godine razmjerno manje prema godišnjoj cijeni. Predplate na list šalju se: Administracija „Omniбус“ — Pula (Istra).

Molimo sve hrvatske noviare da prelistakuju ili u izvadku iscrpe ovaj poziv.

Iz carevinskoga vječca.

BEC, 7. maja 1905.

Zastupnička kuća imala je sriedu dne 3. maja prvu sjednicu poslije uskrasnih blagdana, pak četvrtak, petak i subotu. Na ministarskih stolicah nije se već našlo školjastoga Witteka, bivšega ministra željeznica; njegovog mjesto zauzeo je odjelni predstojuik u istom ministarstvu dr. Verba (usuprot svojega imena nije Slaven) kao voditelj. — Za Koerberom išao je dakle Wittek, koga se je smatralo kao zagovornika antisemita, a koji bijaše jedan od kova Koerberova. Prikazivao se je objektivnim, a bio je i u službi veliki promicatelj njemačtva, a u primorju i talijanstva. Obćivao je i Slavenom, al' nije izpunjavao obćevanja. I prema najjačoj strani u zastupničkoj kući, Poljskoj, postupao je tim načinom. Konačni udarac dalo mu je glasovanje u željezničkom pododboru zastupničke kuće, kojim mu se je dalo nepouzdanica radi velikih prekoračenja kod gradnje željeznice Celovac-Trst, ili tako zvane Alpske.

Kad se je oglasilo njegov odstup u novinah, natučalo se je da će mu sliediti u padu ministar bogoštovja i nastave dr. Hartel. A posljednjih dana pronosi se glas a padu još i drugih raznih ekselenceministara i sastavu ministarstva: po većini parlamentarnoga. Imali bi još odstupiti barun Call, ministar trgovine, dr. Kosek, ministar financije, ministar za Galiaciju i Česku dr. Pientak i dr. vii. Randa; i izčeauti iz ministarskih stolica voditelji ministarstva pravosuđja i željeznica dr. Klein i dr. Verba. Ostao bi samo ministar predsjednik barun Gautsch, ministar unutarnjih posala prof. Bylandt, ministar pojudjelstva grof Buquoy i ministar domobranstva Schönauk. Sva ostala mjesta bi Nastavak u prilogu.

imala popuniti sa parlamentarci, iz obiju strana. Ministarstvo bogoslovlja i nastave inno bi preuzeti Poljak Bobrzinski; ono trgovine dr. Barnreither, koj je bio ministar trgovine; ono željeznice, Drerschlatka, koj se željezničari nije kad bavio. Ova trojica uzima se kao klad. A tako isto drži se stalnim, da bi ministrom za Galičiju postao grof Dziedziński, a ministrom za Češku dr. Pacak. Iste se na čistu, kaže za ministra financija ni koga za ministra pravosuđa, obzirom na stranke i obzirom na osobu, kojih je više želju ministarstva nego li je mjesta ministarskih. Kao kandidata za ministra financija spominje se dra Kramářa, a kao kandidata za ministarstvo pravosuđa čeha dra Žačka i grofa Pínskoga (bivšega namjesnika Galičije a sad člana gospodsk. kuće).

Po rečenom bio bi zastupan u ministarstvu poljski klub; njemački velesjedelj bi poneke zastupao i njemačke liberalce; njemačka pučka stranka i svakako mladočehski klub bilo sa Kramářem bilo sa Začkom. Još je dakako stranaka koje nebi bile zastupane; a to bi bila osobito antisemitska stranka, iz koje se često iziće kandidatom dr. Pattay. Nit se ne govori da bi postao ministrom koji s juga, koji iz Slavonske svezve ili jugoslavenskoga kluba, sastavljajući iz Slovenaca, Hrvata i Srba, kojih ima u parlamentu lepi broj. U ministarstvo o obće ne dolazi nikad nitko s juga, ni koj bi poznao jug, za to i idu stvari na juga liepo kako idu. U svih četirih sjednica zastupničke kuće prošloga tjedna razpravljalo se je o carinarskom tarifama izmed „Austrije“ i „Ugarske“.

Politički pregled.

U Pulji 10. maja 1905.
Austro-Ugarska.

Nagodbeni odbor gospodске kuće imao je jučer sjednicu. Taj odbor baviti će se, dok bude trajala u carevinskom vieću rasprava o carinskom cieniku, informacijama o tom, kako upliiva kriza u Ugarskoj na ovostrani državu polu.

Podpredsjednik carevinskoga vieća izjavio se je jednomu novinaru o budućem činovničkom ministarstvu kako sliedi: Proti parlamentarnomu ministarstvu imademo važnih razloga političke i narodnostne naravi. Preduvjet za parlamentarno ministarstvo je taj, da imadu vladajuće stranke skupni program. A stranke, koje bi došle u kombinaciju — ako se sastavi parlamentarno ministarstvo, ne suglase ni u političkih; ni gospodarskih načela. Činovničko ministarstvo ne piše se u gricah ako imenuje kojega češkoga činovnika a parlamentarni bi ministar kod takovih nezlibježivih imenovanja izgubio pristaša. Na sastav samo njemačkoga ministarstva nada se ni misliti, jer bi se moralo obazirati na jednu ili dvie slavenske stranke, koje bi tražile, da se imenuje 3 ili 4 slavenska ministra, koji bi nastojali poslati na činovništvo na stetu Niemaca. Također u carevinskom vieću biva položaj sve to težim, te svaki događaj izazivlje odpor. Činovička vlada pndnese takove navale a da pri tom ne pretrpi nikakove štete, dočim bi parlamentarni ministar u takvom slučaju izgubio na uplivu. Radi toga nije vjerojatno, da bi bile stranke sada zadovoljne s parlamentarnim ministarstvom, što nisu, već daleko izbori. Kod budućih izbora nastupite li radikalne stranke proti parlamentarnomu ministarstvu, te bi pri tom trpile samo umjerenе stranke.

Carevinsko vieće bilo će odgođeno do 4. junija, te će se opet sastati na kratko zasjedanje, da raspravi privremeni proračun, zatim će nastati ljetni praznici.

Carevinsko vieće bilo će pak opet sazvano mjeseca oktobra a međutim nastati će promjene u ministarstvu.

U ugarskom saboru razpravlja se o osnovna adrese na kralja, koju je predložila združena opozicija. Za te razprave

dao je načelnik hrvatskoga kluba dr. Tomasić u ime svoje stranke izjavi, označivši stanovište hrvatskih zastupnika na zajedničkom saboru napram zaljevu madjarskih radikalać glade madjarskog zapovjednog jezika kod vojske ili kod madjarskih četa. Tomasić je naglasio, da se Hrvati nemogu odrediti svog prava na zapovjedni jezik kod hrvatskih četa.

Ugarska kriza traje i nadalje. Ministar predsjednik grof Tisza bio je dne 7. o. m. u podloj audijenciji kod kralja, kojega je izvestio o položaju. Kako javlja iz Beča, nije stvorena tamo nikakova konačna odluka o rješitli ugarske krize.

Iz Zagreba javljaju, da su Hrvati i Srbi u Petrinji ponudili kandidaturu za hrvatski sabor dru. Potočnjaku, pozivajući ga posebnim pismom, u kojem mu izriču kao „neustrašivoin borcu“ podpuno povjerenje. U samoborskom kotaru imao bi kandidirati nakon izminuća sadašnje saborske periode g. M. Kristof, jer da sadašnji zastupnik g. Kiepach ne kani tamo više kandidirati.

Bogarska.

Ruski car Nikola podijelio je bugarskom ministru rata Anin red prvog stepena, a predstojniku generalnoga štopa Stanislavov red.

Iz Sofije javljaju, da se ponavljaju u više pokrajinskih mjesta, tako n. pr. u Plovdivu, Varni, Burgasu itd. demonstracije proti Grecima, koji su počeli pokolj Bugara u Zagoričanima. Prošle subote prigodom imendana grčkoga kralja Gjura bilo je na više mjesta takvih demonstracija. Jedna bugarska četa od 80 ljudi navalila je na grčki gradić Plizura i pobila je 60 Grka, a među njima mnoge koji su sudjelovali u mrcvarenju Bugara u Zagoričanima. Tako se elo na Balkanu međusobno mrcvare kršćani pred licem prosvjelljene Europe, koja uvadja tobož već godine i godine svoje reforme u turskih pokrajinnah.

Rusija.

Sa rusko-japanskog bojišta nema osobitih vjesti. Iz Mandzurije javljaju, da su tamo pripravno obje vojske na novu navalu posto su se čete nakon posljednjeg boja kod Mukdena posve oporavile.

Rusko vladivostočko brodovlje, Londonskom „Central Newsu“ javljaju: Četiri rusko torpiljarke iz Vladivostaka navalile su na 5. o. m. o podno na jednu japansku jedrenjaču, pucahu na nju i uslied toga ju zapalile, zatim krenuše prema sjeveru. — O istom događaju javljaju iz Tokia: Četiri torpiljarke ruske vladivostočke mornarice osvanuše jučer zapadno od otoka Jesu i ulviliše kod Sutsu malu jedrenjaču te ju spalše. Kapetan ladje bude zarobljen.

Ako namjerava admiral Roždestvenskij prije nego krene dalje put sjevera, da se svakako sjedini s Nebogatovom — što mnogi kao nesumljivo predpostavljaju, dok drugi u to sumnjaju — s druge opet strane, ako admiral Togo kani zapodjenuti akeiju tek u sjeverokineških vodah ili pače i u snomom japanskom moru, tad bi do velikih događaja na moru moglo doći ne prije nego izmedju 5. do 10. junija.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Iz Rovinja nam pišu: Ovdanšnje državno odvjetništvo odustalo je od sudbenog proгона proti 16 godišnjem dječaku Mihovilu-Oklenu iz okolice Vižinade, koji je mjeseca novembra prošle godine ubio svoga oca. Liečnici, sudbeni vjestaci, koji su imali duže vremena mladoga zločincina na motrenju, proglašiše ga ludim, te će biti poslan u koju ludnicu.

Kršćanski nauk za krizmu.

Ovime javljamo našemu puku, da su stolnoće instrukcije kršćanskog nauka u spalnjoj crkvi za onu djecu, koja se žele dođdućih duhova krizmati, i to iz 1 sata do podne za hrvatsku mušku i žensku djecu, od 2 sata po podno do 3 za tali-

jansku žensku djecu, a od 5 do 6 sati za talijansku mušku djecu, svakog dana sve do Duhove.

Premda ova ura nije zgodna za svako dieite ipak najtoplije preporučamo našim vrijednim roditeljima, da nezapuste ovu zgodu, već da na svaki način nastoje, da njihova djeca uzbudu bez ikakva prigovora točno i svakadno pohađjali ove svete nauke, gdje imaju liepu priliku da se u svome jeziku priprave za sv. krizmu. Mi smo sigurni o svietnosti našega puka, koji se neće dati zavesti od kojekakvih licumjeraca, već će svoju djecu bez ikakve izličke slati na kršćanski nauk za krizmu i to u našem milome jeziku.

Našoj djeci pak želimo, da duh sveti prosvijetli dušu i pamet njihovu, da budu svjesti i časno stupali stazom života, na čast Božju i na diku naroda našega.

Lošinski kotar.

Baška, 1. maja 1905.

Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

Ovdje vlada medju nespasenom familijom našega egide i lige kumpanije nekakvo veselje, što će ih polhoditi doskora izletom tamošnji patrioti dell' Istria italiana sa kratkorepom kozem na čelu. Tu da se je već ustrojilo u tu svrhu veliko društvo „d'azioni in centesimi“ da poslugu tu veliku „gitu“ u talijansku Bašku. Po aZIONERIMA sudeći, koji su na čelu tomu društvu u povoju, kao n. pr. A. N. (u) tonaz, Gergo i još nekogji, rek bi da će usrećiti sa svojom avitom kulturom našu Bašku. Žalimo samo što se tu umišalo nekoliko baščana — koji po njihovom kazivanju nisu baš na čast ovom anonimnom društvu. Žalostno jest pak, što se tamošnji baščani dadu voditi od ljudiju forestih da im oni za njihov vlastiti novac priredjuju onakove izlete i sa njihovom pomoćju prikazuju Bašku i baščane kao nekakvo talijansko gnjezdo. Ima pravo Egida i bradati Svećić da noseve u zrak dižu radi ovakvog talijanstva. Još žalostnije jest pak, da se tamošnji pravi baščani i domorodci ne mogu sami skupiti te sa ostalima otočanima sami i bez drugih protuha ne učine takav izlet na svoju ruku. A koliko našeg čestitog-svieta ima tamo, to bi se lahko moglo učiniti i tim osvjetlati lice sebi, rodnom mjestu svomu, te tako pokazati ovim našim multikašima, da vama u istinu leži na duši čast, penos i dika naše rodjene grude Baske naše.

Evo Baščani, ideja jest baščana, na Vama jest sada da se opostenite, a mi cemo Vas otvorena i iskrena srčca dočekati kao pravu i mišu bratđu našu i prisitnuti na naše bratske grudi. Na noge dakte, prenite se, i kličemo Vam u toj nadi do domova dragih Vaših: Brodo, dobro nam došla!

Zahvala. Gosp. Antun i Noe Martinić, sinovi naše rodoljubne obitelji Antuna Martinića „Povero“, iz Malog Lošinja, sjeliše se u dalekoj Americi (Roscrio di

Santa Fé) naše pučke škole, te nam uz poklik: „za simbol uzkrnuća hrvatske sviesti u rodnom nam mjestu!“ dostavljaju iznos od 160 K za nabavu škol. zastave sv. Cir. i Metoda“.

Od napomenute svote darovaše rečena gg. 120 K; dočim su iznos od 40 K skupila med svojim dalmatinskim prijateljima.

Podpisano izrič im ovime svojom svesrdnu hvalu, dočim se rodoljubima širom Istre najtoplije preporuča za maleni darak, pošto gornja svota niti iz daleka ne dočtoje za nabavu liepe „povjestne i svele“ zastave.

Ravnateljstvo pučke škole

„Družbe sv. Cirila i Metoda“

Malh Lošinj, dne 6. svibnja 1905.

Jos. A. Kraljić,
ravn. učitelj.

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“ pronosa je u Baški novi dub, koji je tobože zavladao na obćini odnosno medju obćinskim zastupnicima. Što bi pak to bilo? Evo slo! Zašućkom obćinskog zastupstva bijaše imenovan tajnikom jedan mladić Hrvat tobož proti volji obćinskog načelnika, župnika, koji su htjeli da dodje tamo jedan „poznati politikan“, dakle po njemu nekakav ultra Hrvat. Kolkogod god je time polusako propalom Količevod za tajništvo obćine Baske, toliko se jest i porezao glede novomenovanog, jer ako jest neimenovani ultra-Hrvat, imenovani ne zastoje u Hrvatstvu za neimenovanim, pak neka Egida prikazuje to kroz „Popolo Istriano“ kolkogod hoće. Jedino mu poručujemo da mu je slobodno ove bombe sijlati u svijet isto tako, kao što im jest dozvoljeno uz palntu u svojoj butigi i suhe smokve prodavati — samo bi učinio bolje da i na svoje bombe uzme patent. Kada bi to imao, možda mu nebi prazna glavica toliko u vis letila!

U Baški, 1. maja 1905. Naš novopcejeni egida „partita istrjanskoga“ ili talijanstva u Baški, bavio se je sa zahrdjalim perom u nespretnoj ruci na polje žurnalistike. Mjereći papir i zavijajući talijanski „bigule“

3. Nédvéd A.: »Zvezna«, pjeva pjev-tamburaš. društvo »Lovor« Opatija. — 4. »Sarafane«, ruska pjesma harm. Ant. Poerster, pjeva mješoviti zbor glaz.-dram. društva Volosko. — 5. M. pl. Farkaš: »Kariški narodnih pjesama«, udara pjevtamb. društvo »Lovor« Opatija. — 6. »Tri slovenske pjesme«, pjeva mješoviti zbor glazbeno-dramatičkoga društva Volosko. — 7. Ant. Hajdrih: »Adrijanski morije«, pjeva pjev-tamb. društvo »Lovor« Opatija. — 8. »Vijenac narodnih pjesama«, pjeva mješoviti zbor glaz.-dram. društva Volosko. — 9. »Ples«.

Čisti prihod namijenjen je u korist družbe »sv. Cirila i Metoda« za Istru. Svazir će igrati glazba. Početak u 8½ sati na večer. Ulaznica 2 K po osobi. Pristup imaju samo pozvani.

Pazinski kotar :

Na spomen Strossmayera. Za počastiti uspomenu velikana Josipa Jurja Strossmayera, poslao je dječkom pripomoćnom društvu za djački dom u Pazinu veleuč. dr. Josip Majcen odvjetnik u Krapini putem veleuč. g. V. Spincića iznos od K 10—

Isti gospodin odvjetnik vodi kojigu gostova nalazećih se u Krapini, od kojih svaki ima dati najmanje 20 para u istu svrhu.

Ugledali se i drugi u njega!

Tinjan, početkom svibnja. Članovi »Hrvatske čitaonice u Tinjaju« skupili su se u družbenim prostorijama na uzakrsni ponedjeljak da proslave uspomenu blagopokojnog biskupa J. J. Strossmayera. Iza kratkog govora, u kome bi ocrtan životopis i velika rodoljubna djela hrvatskog velikana, skupili su u njegovu proslavu 25 K, te namijenili polovicu »Družbi sv. C. i M. za Istru«, a polovicu za »Djačko pripomoćno društvo u Pazinu«, te je novac odposlan slavnom Uredništvu dičene »Naše Sloge«. (Op. ur. Novac smo primili, te je među raznim prinosima jur objavljeno u 18. broju N. S. od dne 4. t. m.)

Zabava u Tinjaju. »Hrvatska čitaonica« u Tinjaju priredjuje u nedjelju dne 14. tek. mjes. domaču zabavu s pjevanjem, deklamacijom, šaloigrom u i činu (»Dva terna«) i tom-bolom.

Ulaznica 10 novč. po osobi. — Početak u 7½ sati na večer.

Škola u Sušnjeviću.

Dne 15. ov. mj. otvorila je družba Sv. Cirila i Metoda za Istru u Sušnjeviću školu. Odmah prvi dan upisalo se nešto preko 60 djece — doista lijep broj, uzme li se u obzir silnu agitaciju, koju su u one dane razvili neprijatelji one hrvatske škole. U tom bezuspješnom poslu iztaknuo se osobito neki Popović — čovjek stranac koji se izdavao za nekog rumunjskog profesora. Taj »profesor« bio je doista neumoran u laganju i mazanju — te nije u obće propustio zgodu a da se ne obrati na hrvatsku školu predočući za tamošnjem puku ne samo kao nepotrebnu već i štetnu njegovim interesima. Nego naši vredni Sušnjevićani nisu htjeli da idu na liepak tomu takozvanomu »profesoru«. Oni znadu, da njihova budućnost zavisi jedino o trajnom sporazumu sa njihovom stoljetnom braćom Hrvatima i poznavanju jezika, s kojim jedino mogu da obće s okolnim živiljima. Za to se oni digli na toga »profesora« — s prva lipeim riječima, dok im nije na posljedku dodijalo te oni udrlili na stan gdje se kriju taj deljia.

Medjutim se je taj novopečeni »profesor« dozvao razlogu i pred tri četiri dana odmagatio, da se ne zna kuda ni kamo. I dobro je uradio, jer poznavajuć budnu svijest onih naših ljudi, uvjereni smo, da ne bi bio tako dobro prošao.

Razne primorske vesti.

Istarski sabor.

Talijanska većina istarskoga sabora imala je ovih dana u Poreču sjednicu i zaključila obratiti se na zemaljskog kape-tana, da uzastojki sazvatii sabor na kratko zasjedanje koncem tekućega mjeseca. U tom zasjedanju imalo bi se razpraviti o izsušenju doline rieke Mirne i o jamstvu pokrajine za dio vrednosnih papira, što će se izdati za pokriće troškova električne željeznice Matulje-Opatija-Lovran s po-bločnom prugom na Rieku.

Veliki svečani izlet u Divaču.

Dne 14. maja t. g. podružnica »Slovenskog planskoga društva« svečani izlet u Divaču, da posebnim sjajem proslavi preuzeće uprave »Divačke vijenice« (Catevica Rudolfa Špilja). Već od više mjeseci popravlja se i prenačinja u Špilji, kod čega odbor nije zalio ni truda ni troška. Špilja će biti razsvjetljena acetalinskim svjetlom, te je nedjelju 7. tek. mj. bio već napravljen pokus s tom razsvjetom koji je potpunoma uspio. Mjestni odbor u Divači čini velike pripreve, da na srdačni i dostojni način prička izletnike. Izletnici iz Pule odlaze u nedjelju u jutro sa vlakom u 5 sati. Iza dolazka vlakova je svečani posjet Špilje, koja će biti sjajno razsvjetljena od 10 sati prije pođne do 3 sata po pođne. Kroz to vrijeme igrat će u Špilji glazba.

Sudjelovanje kod izleta prijavila su do-sad mnogobrojna narodna društva, te sudeć po tomu, svečanost će imati čisto sveslovenski značaj. — Poslje objeda bit će u prekrasnoj dolinici kod Divače velika pučka zabava, gdje će uz svirku glazbe zabavljati občinstvo pjevanjem razna pjevačka društva.

Posebni program svečanosti objavit će se pravodobno. — Vožnja željeznicom do Divače je uz sniženju cieniu.

Prijave za izlet iz Pule prima prvi istsarski Sokol u Puli.

Utvrde na istsarskoj obali.

Zapovjedništvo ratne mornarice je odredilo da bude u Piranu usidrena jedna ratna ladja da straži zaliv Porto-Rose. I Milje se misli utvrditi kao i zaliv Porto-Rose, te će i ondje postaviti jednu ladju da štiti ondješnje brodograđilište; u Poreču pak će napraviti pristanište za torpedinere.

Biskupski sastanak u Rimu radi gtagoljice.

Za dan 21. ov. mj. sazvao je papa Pio X biskupe metropolija zadarske, gorčke izzagrebačke na sastanak, kojemu je svrha, da rješii pitanje glede staroslavenske službe božje u spomenutim metropolijama. Ob ovom pitanju već su vičeali dalmatinski biskupi na predhodnom sastanku kod nadbiskupa Dvornika u Zadrú u veljači o. g. Što su biskupi onda zaključili, u javnost nije prodrlo — ali volimo vjerovati, da su se oni složili u uvažujuju narodne želje, koja je našla izraza na velikom narodnom meetingu u Splitu god. 1902. Upozorujemo već sada, da se na kompetentnom mjestu ko pravi narodni biskupi živo zauzmu za ovo narodno pravo, s kojim je uzko skopčan vjerski osjećaj našeg naroda. Svaki pokušaj, da se ovo pravo obatali, mogao bi dovesti za sobom kobnih posljedica, koje ne bi bile od koristi ni hrvatskom narodu ni katoličkoj vjeri.

Schillerova svečanost u Beču. Dne 9. maja 1805. umro je jedan od najglasovitijih njemačkih pjesnika Fridrik Schiller.

Umro je još dosta mlad, u 46. godini svoga životnja. Jedan je od onih, koji je mnogo trpio u mladilini godinali, trpio i na oskudici svega, pak i hrane, te je već onda dobio klicu prerane smrti; a kojega su počeli razumjevatii i podpirati tek zadnjih deset godina njegova života, te kojega slave sad, sto godina nakon njegove smrti. Slave ga ne samo u Njemačkoj, gdje bijaše rođen, nego i u Austriji. I grad Beč, koji mu je već prije trideset godina postavio krasan spomenik i nazvao jedan od najljepših trgovja njegovim imenom, i grad Beč proslavio je stogodišnjicu njegove smrti.

Njeanci ne poznaju državnih medja, kad je slaviti znamenitoga Njemca, a to smatraju posve naravnim takodjer službeni Njemci i grada Beča, i pokrajine i države Austrijske, u kojoj ima tunogo više nje-njemačkoga nego li njemačkoga naroda. Grad Beč, taj grad koji živi, koji je velik novcem svih narodnosti, pak bi morao sve jednako, bar razmjerno staviti, ne stuje drugih, nego samo njemačku, i tim dakako odbija i on i od sebe i od države druge narodnosti. Proslavu Schillerovu nisu priredili pojedinci, niti za to dopri-nesli, nego ju je priredio grad iz skupnih gradskih sredstava. Morao je prilično potrošiti. Cijeli Schillerov trg se je ukrasilo zelenilom i zastavami. Na njem se je napravilo tribunu, sjedala za kakvih 1500 osoba. Tu su došli ne samo načelnik i podnačelnik i gradski zastupnici nego i

viši c. k. činovnici i ministri i sami sadašnji voditelj ministarstva i ministar-nutarnjih posala grof Bylandt. Govorio je jedan od svečanostnoga odbora i gradski načelnik dr. Lueger. Pjevali su zborovi od 600 osoba, i tolik zbor učenika i učenica. Jezgra svečanosti sastojala se je u tomu, što su djeca pučkih škola, trih viših razreda muška i ženska prolazila pred spomenikom, da tim počaste uspomenu velikoga pjesnika, i da im to ostane u uspomeni sve dane njihovog života. Bilo ih je 60.000. Pred spomenikom prolazili su skoro 2 ure. Ta školska djeca išla su s učiteljima i učiteljicama razdjeljena po kotarnih grada. Školska djeca svakoga kotara išla su svaka sa svojom zastavom, urešena eviećem i crno-žutimi i crveno-bielimi zastavicami. Djeca svakoga kotara položila su po jedan vijenac na spomenik. Sva djeca dobila su peciva. Svuda kuda su imala proći bilo je poskrbljeno za vodu, za potrebe s liečnikom. Sve vožnje su po odoinsnim ulicama bile obustavljene. Gledalaca bila je sva sila. Prijazio bijaše i vrijeme — krasan svibanjski dan.

Nego tim nisu se svršile svečanosti u slavu glasovitoga njemačkoga pjesnika iz Njemačke, u glavnom gradu Austrije, koje pjesnik nikad ni vidio nije. Tim su samo počele. U ponedjeljak bila su držana dva oveća predavanja o njemu, sdružena s pjevanjem. Jedno takvo predavanje bilo je u najljepšoj dvorani u Beču, u gradskoj viećnici, a držao ga je neki profesor Berger. Drugo bijaše priredjeno u dvorani glazbenoga društva, a tu je držao predavanje sam ministar bogoštolva i nastave dr. vil. Hartel. Istoga dana slavilo se je Schillera u dvih kazalištih, u kojih su u jednom sudjelovali djaci visokih škola.

U utork pak dne 9. maja, na dan smrti Schillerove, slavi se Schillera po svih srednjih školah. Djaci dakako nisu imali predavanja, nego su došli u svoje zavode svečano obučenii, te su tu hojii izmed njih predstavljali komade Schillerovih pjesama ili drama. Za to su se više vremena pripravljali u školah tako, da je škola poglavito bila posvećena sve to vrijeme Schilleru.

Radi Schillerove slave nije imao u utork parlament ni sjednice.

Kod sve Schillerove slave nije se stavilo samo Njemca-pjesnika Schillera, nego se i izitalco njemački značaj Beča, pače su nekoji u svojim govorih zalili što je Austrija još odtргnuta od Njemačke.

† Josip Polić. Dne 2. o. mj. preminuo su na Rieci gos. Josip Polić, pomorski kapetan i zapovjednik parobroda ugarskog hrvatskog parobrodarskog društva te brat podpredsjednika toga društva g. Mata Polića. Pokojni Josip bio je čestit rodoljub, iskren prijatelj, uzoran suprug i otac. Vjernomu prijatelju i rodoljubu bila lahka domaća gruda, a njegovim milim naše iskreno sauućete.

Za učitelje. Uvidja se potreba, da se školske popjevke priberu u jednu pjevanuku, e da si svaki učitelj pomogne kod pjevanja. Sve pokrajine u Austriji, izim naše i Dalmacije, imaju takove pjevanke. Pred nekoliko godina sabirao ih je jedan nas vredni drug, i bio je skoro pri kraju s time, ali ga je nesreća stigla te ostasmo bez iste. Nu malo dobre volje, trojica, četvorica sposobnijih u glazbi mogla bi nas domala obksrbiti s njome. Dobiti će zato i potporu od vlade. — Društvo »Narodna prosvjeta« moglo bi inejativu uzeti, te buduće glavne skupšine na pre-tresanje dati predlogom, da se izabere odbor od pet lica. Dajmo i tim čemo nešto doprinieti na oltar domovine. Onda ne će biti škola u kojima se nije pet godina niti jednoga melodioznoga glasa čulo. »Pjevanje razveseljuje srce i bodri na rad.« — Trebalo bi da se uređi i razpis natječaja. Dok od svih učitelja do-dje okružnica o razpisu natječaja, prodje rok za natjecanje, pak onda što ćeš . . . Najbolje je, da naša učiteljska društva

zamole u prvom redu gg. c. k. kotarske školske nadzornike, da blagohotno izvole poslati razpise najljetaja cijem. uredništva. »Naše Sloge«, koje će kako mi se je jedanput izjavilo, dobrovoljno i-besplatno uvrstiti ih medju svoje vesti, i u drugu ruku, da smo svi učitelji predplaćeni na istu novinu. »Ruka ruka pere«.

Moramo podignuti glas-proti tomu, da se u troju za mjesto učitelja postavlja i učiteljica. Dogadaj žbici sa učiteljsko mjesto u Lovranu. Molilo je za isto mjesto deseterica usposobljenih i kvalifikovanih učitelja, pak su na prvom mjestu metnuli jednu gđu učiteljicu. Je li, kako se to slaže sa osobnom politikom, zar ne gospodo Istrijani?! A i onima koji se za zaradi toga mjesta preporučivali, uz zatomljenje svojih narodnih čuvstava, ne služi podni-pošto na čast. Naša je škola, i naši ljudi moraju u njoj biti bez ikakve pogodbe. Dvoživstvo kod ljudju s dobrom sarjesti vrlo se osvjećuje. Poštenje je pretečnije od zlata. Boje se gospoda na obćini u Lovranu, da bi došao čovjek, koji bi bio kadar nešto doprinesti da se osvieti onaj narod, što da zatraži svoje pravo. Zavlačute se time, što mi znamo već osam godina, dvaput je bilo raspisano mjesto, i do sada je privremeno popunjeno. Morao bi se zakonom ustanoviti i disciplinarni red i za gospodu šk. vlasti, koja se ne drže slova zakona. Zakon točno propisuje kako i što se ima učiniti. Ali taj zakon je samo za učitelje normalvan, drugi su valjda oslo-bodjeni. Bog jest pravda i istina . . . !

Neki dan dobio je jedan učitelj platežni nalog radi globe i to za to, što nije biljevovao utok protiv uskrate 5 godišnjeg doplatka. Stvar se ima ovako: Jedan talijanski učitelj nakon četvrte godine službovanja, položio je ispit usposobljenja. Godinu iza toga razpitao je i kviנקenja. Nakon nekoga okapanja, ministarstvo je u prilog njegov riešilo stvar. Proše godine učinili su nekoji hrvatski učitelji slodne korake da dobjuu na ovaki način prvi doplatek. Poslali su kroz c. k. kot. škol. vieće na c. k. zem. škol. vieće od-nosno izvještaj. C. k. kot. škol. vieće javilo je onim učiteljima, da im se na onakav način kviנקenji podieliti ne će. Svejedno mogu podieliti utok na c. k. zem. vieće u Trstu. Učinili su i utok. Kako će se riešiti ne znamo. Samo toliko znam, da je onaj učitelj platio globu, jer nije biljevovao utok, što se do sada nije dogodilo, akoprem se je nekoliko puta na više ob-lasti uticao. Za odmerju globe, dostave iste, i plaćanja bio je pravilni rok izvrsilbe, drugo doći će kretoin pošte u razmaku od jedne godine. Gg. učitelji, da Vas ne upeknu §§ 43., 64., 81., biljevuje eventualne utoke ovako: Prva stranica utoka, ako je manje od 100 K, sa biljegom od 1 K. Ako je više od 100 K, sa biljegom od 2 K. Svaka dalnja strana biljevuje se valjda na isti način, naš zakonik o tom muči. To je § 43. Priloge se biljevuje s biljegom od 30 h. § 64. kaže, lko mora platiiti globu — § 81. kaže, da ako nije biljevovano, što bi moralo biti, plati se dvestruko, mjesto 1 K dvije itd.

Svaka škola gušta*

Rodoljubi pozor!
Podiže se četa mala
Sa nesrećnih naših strana.
Malena je, al' ne luabra.
U njoj jedva šest junaka:
Ne junaka biranijeh
Po pameti ni po umu,
Već po srcu pretaštome!
Koji no će udariti
Ne na stranca, da uteče,
Nego na nas, da nas s' ječe;
Koji no će i umrjeti
Za droh častni, kin-se diče,
Za droh častni i za robstvo jedno.
Bilo tih junaka, neko doba osam.
Ali jer je jedan dobio nad cijelom, jednom
obćinom po-vanjenje, odustao od sveobće
aktivne borbe, a drugi, cijeneć se presla-bim
za programatičku borbu, zaostao je,
* Nemate li, da je to nagrada njezinom su-prugu radi izdajstva, što ga je počinio na svom narodu? — Op. U. d.

Učitelj.

te se povratio, da čuva svoju kuću; ostali su prema njihovu proglasu, ovi: general, pobornik, opskrbitelj provijandje, bubnjar, bajraktar, trubljač. — Za zbilja, gerilski rat je započeo! Najveće agilitnosti izim generala, pokazuje trubljač. Svoje nastupe poduzimlje i u vlaku. — Sve u sesnaest padaju hrvatsko-klirikalne, natražnjačke glave. Za čim idu? Za internacionalističkim komunizmom u obće, a napose za ambicioznim lažnim životom. Oružje im je: mač-jestik; buzdovan-pero. Strategij su izvrstni: Za hip su klerikalci (makar krunicu nose i mole u procesiji) pak liberalci, Hrvati, Talijani, Istrjanci, liiri, Austrijanci, demokraci, autokraci; njihovi, naši, njihovi. Ovim postupanjem izgubiti će se ništa, koristit će Talijanom, škoditi nama, za čim oni idu. Ako bi im slučajno primanj-kalo zaire i džebane, pak da se navratu k jednomu od naših, da im posudi ili dade, neka ih na pravu firmu uputi. Rodoljubi, ne dajmo, da nam nametnici pod kojim imenom budu, naš sok sišu! Pozor! »Poznat čete ih po njihovim riječima i djelima«. Izvjestaj. Na izvidjenju njihovog položaja i moći, opazio sam uz njih još nekoje: par muških i jednu žensku. Čim su me ti prosti vojnici nevredne vojske opazili, nestalo ih. Puno srčanosti pokazuju ovdje. Dapače, pozvao nas trubljač na megdan. Zanim ga svejedno, jer, ako se nas dvojica primi, ostat će mu ovo: ili da sramotno položi oružje, ili opasna rana.

Biraj, oholane! Zgadjač.
Mjesec maj bez blagdana.
Obično imaju samo mjeseci julij i oktobar nikakvih blagdana izim nedjelja. Ove godine pak neće biti i u mjesecu maju nikakvog blagdana osim četiri nedjelje. Drugih godina dolazilo bi obično u maju Uzašasće Gospodinovo, Duhovi i Tjelovo. Ove godine dolaze ove svetkovine radi kasnog Uskrsa sve u mjesecu juniju, a k tomu dolazi još dne 29 junija blagdan Petra, tako da ove godine ćemo imati u mjesecu juniju četiri blagdana od kojih 3 padaju u četvrtak a jedan u ponedjeljak i četiri nedjelje, u svemu osam praznika.

Predavanje prof. Riste Kovačiča o Hrvatima u Italiji.
U sriedu na večer držao je g. prof. Risto Kovačič najavljenom predavanju o četiristogodišnjoj koloniji Hrvata u Italiji. Gosp. Kovačič svojim živim predavanjem znade slušateljke povesti u one daleke strane hrvatske kolonije, među onaj naš narod, koji je nakon četiristogodina još mnogo sačuvao od govora svoje prvašnje domovine. Kažemo mnogo, jer je začudno što je mogao kroz četiri stoljeća uzdržati neku osebnost, pored okolnosti i prilika u kojima žive usred naroda čisto Talijanskoga, čujuć u školi, crkvi i na ulici samo talijansku rječ. Uza sve to taj narod tamo još znade da je »skavun«, slaven. — Događamo ovdje nekoliko pjesmica koje su sačuvane još u tom narodu, a koje je prof. Kovačič točno po naglasku zabilježio.

Evo jedne što mu je kazivala starica Antonija Matassa (Matassa) od 87 godina: Gredáhu sám po pút' — Ljelijulkaj!
Vidíhu 'nù divójk' — Ljelijulkaj!
Ku grěš, lřpá divójk' ? — Ljelijulkaj!
Ni rič ta re' n' umás' — Ljelijulkaj!
Sa j' mója, riči čúdo! — Ljelijulkaj!
Ovu drugu pjesmicu kazivala je starica Končeta po rodu Vjetin (Vetta) od 82 godine: Sčér' mója, sčér' mója!
Ká čé māt' zábít — Tě rúk' ?
Māt' čé otvórit — Tvoj škřin,
Vidit čé tůna — Tvoj tęg;
Sčér' mója, sčér' mója!
Ká čé māt' zábít — Tě rúk' ?

Ovu treću pjesmicu zabilježio je prof. Kovačič po kazivanju krojača Vincenza Kjavaro (Chiavaro), kako ju je čuo od udovice Nikole Neri, koji je dao na nepuljskom trgu svoju glavu za slobodu Italije. Neri — starinom Crnić ili Crnić — rado se isticao za života svojim slavenskim porjeklom. Ova pjesmica je tuzaljka za izgubljenim dragim: Di si póša, lřpí slńc' ?
Di si póla, zvřzda mój' ?
Ovd' sřce biše tvój' ?
Kó te ója sprřdu mēn' ?

Sáki hřp te vidoh ja,
Stójah vřsej krajem těb',
Rěc' mi, rěc', jěs' u něb',
Dóću t' ná di jěs'!

Iz svih ovih pjesmica vidi se, da u njima nema ni jedne tuđe riječi, već same čiste hrvatske nekoje starije a nekoje iskrivljene, ali ipak su hrvatske. Činit će se možda čudno našim Talijanima da u srcu Italije ima naroda koji hrvatske pjesme pjeva. No mi se nismo čudili, kad je umirovljeni pokrajinski kapetan Istre Campitelli rekao da je u južnoj Italiji našao jedno mjesto koje se zove Paka i zaključivao da je istoimeno selo u Kastavštini talijansko po nazivu. Evo mi još jednog dokaza da su možda baš Hrvati u Italiji dali naziv tomu mjestu.

Nagrada od hiljadu kruna.
C. k. Ravateljsto Pošta i Telegrafa u Trstu osigurava nagradu od hiljadu kruna onomu, koji će moć dati oblasti saopćenja, da uzmognu upisati začetnika provalne krađe, počinjene na 30. aprila t. g. u c. k. poštanskom uredu u Trstu 3 (Tergesteum).
U slučaju da bi došla suvremena i suglasna saopćenja od više prijatelja, podielt će se naznačeni iznos između prijatelja. Oblast pridržuje sebi pravo u ovom slučaju, glede razdiobe naznačenog iznosa.

Mali dobrotvor.
Na želju mnogih cijenjenih prijatelja i predplatnika »Maloga dobrotvora« izišli su ovogodišnji 7., 8., 9. i 10. broj toga omladinskoga lista u jednom svesku i u omotu pod imenom »Proletnice«. Sadržaj im je »biran od naših najmarljivijih i najboljih omladinskih pisaca Jelice Belović-Bernadzikovske, R. Klaića, Stj. Širole, J. Majurica, R. bar. Maldinija, R. F. Majgera, M. Jurčića, N. Tothja i dr. I u budućer izlazit će »Mali dobrotvor« u četvrgodišnjim svescima, broširan i odrezan. Cijena mu ostaje ista, a to je samo 80 fil. za čitavu godinu, prem će od sada djeca dobivati 2 štampana arka više nego do sada. Pojedini svesci stajat će samo 20 fil. po komadu. Predplata i rukopisi se šalju Fr. Bartužu, ravna, učitelju u Zagrebu.

Fr. A, si čuja Jure 4 ure, doba od užan-
ce; si nam se ruga, kad smo mi da-
vali krunice za reloj, sada si vidija
da je doša.
Jur. Ma se štimate, tr su vam ga i neki
naši pomogli platiti, da budete pur
superbi, jer mi ne grešo drijo za
timi bedastocami i zafoz reloja si-
gurno nas nijednoga ne predobite.
Fr. Da da, ma istěšo jeno malo čikas.
Jur. Ako želiš baš znati, jeno malo i čikan,
jer od kada je ona zločedina od relo-
jčine, se svaku večer posvadam sa
vojom Lucom. Zna koliko je uri, pa
kad dojdem iz ostarje kasno, ala Luca
repon od metle po brižnom Jurini.
Vi ste pak brižni spravljali krunicu
po krunicu, a si čita knko' Vas je za
to neki potajni socijalista pohvalia 'u
piccolu?

Fr. Za sigurno nas je moral lipo pohvalit.
Jur. Pohvalit, da, ma, ne Vas ki ste sprav-
ljali, nego sijore iz Poreča, zač da su
Vam ga oni regalali; ala brižne, Vaše
krunice.
Fr. A je zlodija — to ti ne verujem.
Jur. Ne veruješ? poglej no malo u pikolo
od šere od 30 aprila, pa ćeš viditi
kako vam je on socijalista zakanla.
Mesto da bi biju, pohvalija Vas siro-
mušne, on je pohvalija sijore.
Fr. Ma sijori nisu niš dali.

Jur. Sada vidis ča su socijalisti, kad im
gre' za korist; oni nisu niš drugo
nego luštra postole od sijori.

Listnica uredništva i uvrate.
Gosp. dopisniku »Ispod Učke«. Sr-
dačna Vam hvala na pošiljkama, priobćiti
ćemo sve. Kamo sreć da bi Vas sledila
bar jedna trećina Vasih drugova. Prepo-
ručamo se i unapried. Da ste nam zdravo!

Razni prinosi:
Djaškóm pripomoćnom družtu u Pa-
zinu prisjpeći su tokom mjeseca
travnja slededeć prinosi:
A. utemeljitelj: G. Josip Matika obć.
činovnik, Pazin K 20.

B. redoviti: G. Ernest Godina trgovac,
Žrninj, K 10.
C. darovatelji: Gg. Fran Matejić c.
kr. rav. školski nadzornik, Trst K 40.
Oprtljani za molbu K 6, na krugle u čit-
toni, Pazin darovano od N. N. 1, N. N.
Pičan ostatak od troškova K 2, dr. Pero
Magdić odvjetnik, Varaždin K 10, Josip
Iskra kapelan c. kr. mornarice, Pula K 10,
činovnička zadruga, Senj K 20, Ljudevit
Tomičić, c. kr. dvorski savjet., Trst K 20,
županstvo občine — Dekani K 60. Ured-
ništvo lista »Edinost«, Trst K 19, Josip
Schweitzer načelnik postaje, Buzet sabrao
K 5. Na glavnoj skupštini lindarskog
družtva za štednju i zajmovo na glas
smrti blagopok. velikana Josipa Jurja
Strossmayera sabrao se među zadrugari
K 15, Vjekoslav Spincić narodni zastupnik,
Opalija za počastiti uspomenu svoje pre-
drage sestre Ane i velikana J. J. Stross-
mayera K 50, Gašparini-Gržina Ivan, sv.

Vital K 10,* Miloić Mate, Gratišće K 2.
Oprst fantovščine dr. A. Gržinić obć.
liečnika, Pazin K 21-43, kod prijateljskog
stola u narodnom domu u Voloskom sa-
brano K 30, gđja Fanny Stanger, Volosko
izgubljenju okladu K 5, dr. Gjuro Červar,
Volosko za odkup od tombole K 5. Prva
hrv. štedionica, Zagreb K 100, dr. Ivan
Kaldić c. kr. stopki liečnik, Zalamihajlja
(Ugarska) za počastiti uspomenu blagopok.
Marka Valesa umir. žup. u Brancici K 20.
Za počastiti uspomenu blagopok. biskupa
Strossmayera dr. Šime Kurelić K 25, dr.
Dinko Trinajstić K 25, Bertosa Antun
K 10, Marčelja Antun K 10, Barbara Ve-
likanij K 5, M. Cucančić K 2, I. Mandić
K 1, I. Mogorović K 1, Marko Zović K 7,
P. Matanić K 3, P. Rebek K 5, Frankela
Franjo K 10, Zgrabić Martin K 2, A.
Grabar K 1, I. Novak K 3, I. Stranić
K 2, A. Majžer K 5, I. Dorčić K 1, Bačić
J. K 5, A. J. Pilat K 1, Kos I. K 10, V.
Marušić K 5, Mrevlje Mirko K 2, Nežić
D. K 1, Mavar F. K 2, Nazor V. K 1, I.
Ivančić K 5. Dr. A. Gržinić K 5, Dr. J.
Baltić K 5, Brolih L. K 5, dr. J. Sebesta
K 5, Zidarić Vinko nadučitelj u sv. Petru
K 4, Matika J. K 1, Turčinović J. K 1,
Frulić Šime, župnik, Grdoselo K 5, Bosnić
J. K 1, Sironić P. posjednik, Trviž E 20,
N. N. K 2, Antosieviz K 1, Filipčić J.
K 1, Jelenić A. K 1, Detelić N. K 1,
Vodopivec A. K 1, Corazza G. K 5, N.
Lisjak K 1, N. N. K 4.

Plemenitim darovateljem svesrdno se
zahvaljuje Odbor
*Isti je darovao i ženskoj podružnici družbe
sv. Cirila i Metoda u Pazinu K 10.

Ponos svake kurdodoma-
ćice jest valjana kava.
Ka. Kreiner-Kneipova sladova kava
ne smije kod priprave ká-
noga napitka u nijednomu
— kućanstvu namjkat. —
c. o. o.
Valja sahtivati samo is-
vorne omote a imenom
»KATHREINER».

NOVI CIVILNI MJERNIK
U PULI.
Nadinžinir c. i k. mornarice u miru
gosp. Franjo Stanek, prenio je svoj
ured kao ovlaštenu i zaprisegnuti ci-
vilni mjernik u Pulu u ulicu Petilja 8.

POZIV!
Pošto 7. svibnja nije pristupio
dostatan broj članova, za obdržavanje
glavne skupštine, popisani pozivlje
ponovno sve članove, da dodju na
glavnu skupštinu »Hrvatske Čitaone«
koja će se obdržavati u Pazinu u
društvenim prostorijama u sobotu,
dne 13. svibnja 1905. u 6 sati na
večer, sa istim dnevnim redom.
PAZIN, dne 7. svibnja 1905.
Odbor.

Postolara
traži i ponude prima podpi-
sano društvo.
Prednost imadu oženjeni sa
300—400 kruna gotovine.
Stani u naravi a ostalo po
dogovoru.
Štokovsko društvo za štednju
i zajmovo
p. Svet Vinčonat.

Svoji k svojim!
Skladište pokućtva
goričko-solkanske
stolarske zadruge
(prije Antun Černigaj)
TRST
Via di Piazza vecchia 1, palak crkve Sv. Petra
Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućtvo izrađuje se samo u peći iz-
sušenim drvom.
Konkurencija isključena. — Za solidnost
se jamči.
Prodaje se takodjer uz mjes. odplatu.
Zastupstvo: Trst, Splitu i Aleksandriji.
Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

Odkikovana
svijećarna na paru
Gorica — ulica Sv. Antona
Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijeće
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 4-90. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva,
vošteni sviteci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenačakljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porahu. Osobito odstranjuju trganje i kulanje po kochli, nosu i rukoh, te izliče svaku glavobolju. One nedostižno spaseno-no djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiruju izbacivanje, osklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, popijesuju bolju pravu, čiste krv i cievne. Progone velike i male plisne, te sve bolesti od čistilnih doležće. Djeluju izvrstno protiv hrapavosti i promuklosti. Lieće sve bolesti jetrah i slezene te bolesti od gromnice i bolazete. Najbolje je sredstvo protiv materiči i ma-drona, pa zato nasmiju manjkati u nijednoj gra-donji.

Gradska ljekarna, Zagreb. Stoga svaku gromnicu i sve bolesti od gromnice bolazete. Najbolje je sredstvo protiv materiči i ma-drona, pa zato nasmiju manjkati u nijednoj gra-donji.

Gradska ljekarna, Zagreb. Stoga svaku gromnicu i sve bolesti od gromnice bolazete. Najbolje je sredstvo protiv materiči i ma-drona, pa zato nasmiju manjkati u nijednoj gra-donji.

Gradska ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom APATOVAČKA KISELICA

naravna alkaličko-muriatitna-litijaska kiselica vrlo bogata ugljičnom kiselinom

izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički auktoriteti prepisuju ovu kiselicu s naj-boljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grčlje-na protiv ulozima i reumi, kod želatačnog, plinog, grčnog i svih drugih katar, protiv hemeroidima (zlatnoj) žilji, kod boli babrega, mjehura, kamena, černe bolesti, prostatit i nate-kih jetara, izravnicu i mnogih drugih bolesti, prokajano iz-vrstno i nenačakljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih zenskih bolesti.

Analizirane ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađena na mnogim velikim strukovnim iz-lozabama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“ ZAGREB, Illica broj 17.

Dobira se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Tko hoće dugo živjeti

veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želu-dac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrćom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u

Germanovoj životnoj esenciji,

koja se proti beztečnosti, slabosti želudca, podrigavanju, žgaravici, smučivanju-glavobolji, vrtoglavici, grčevima, težkom stolu, zlatnoj žilji najuspješnija upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i težkoprobavljive hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čem u velike do-prinaša i okriepi tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što nekad i nakon mnogogodišnje uporabe, jer sastoji iz najbirañjih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i naj-razmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pučko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva „Germanova životna esencija“ iz ljekarne k crnom orlu u Bjelovaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa cilinim tiskanim naslovom: Ljekar-ni k crnom orlu K. Germana u Bjelovaru (Hrvatska), kamo se i naručbe dostavljati imadu. — Ciena boćici jest K 1.40 poštom ne izpod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para više, razasljiše se uz pouzede ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputci i prospekti badava.

Germanova esencija mogu trpećom čovječanstvu najbolje preporučiti, pošto sam se na sibi samom i na mnogomu župljaniku kojemu bio taj liek, osvjedočio o izvrstanosti, dije-Edmunda Medcott, župnik u Trojstvu, (Hrvatska).

2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro činise, s-toga mi pošaljite još 6 boćica. Petar Gradinač, umir. župnik Gradača, Zimzendorf-gase.

Ovime Vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali bijedno: nije kao Germanova esencija djelovala.

Molim, da mi ponovno pošaljete 8 boćica Germanove životne esencije, koju ću svima na želucu botujućima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje ćutim, nadam se skoromu posvemašnjemu ozdravljenju.

Apollonija Haberi u Semriachu kod Peggana (Štajerska).

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dijelova jedan ili više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbijka.
Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iz-nosa do 400 K uz odmaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.
Zajmova (posuda) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Cילו S. Stefana br. 9. prizemno, gdje se dobivaju pobliže informacije. Ravateljstvo.

Tiskara i knjigoveznica J. Krmpotić i dr. u Puli.

preporuča:

1. Tiskanice za občine.

1. Skrizaljka o izkazu epidemije.
2. Svje-dobca za oprost od prisutne službe.
3. „Omni-bus“ tiskanice (skrizaljka bez teksta u glavi za svaku porabu).
4. Izkaz i svjedodba za djake.
5. Ista u taljanskom jeziku.
6. Molba za oprost od prisutne službe.
7. Ista sa svje-dobcama.
8. Inventar aktivni glava ili uložci.
9. Inventar pasivni glava (uložci).
10. Inventar mobilni glava ili uložci.
11. Izkaz odgonitbenih troškova.
12. Stanje ukamaćenih glavnih.
13. Izkaz o promjeni prebivanja neaktivnoga vojničva (glava ili uložci).
14. Izkaz i svje-dodba za djake i molitelje.
15. Popis izbornika (glava ili uložci).
16. Glasovni izkaz i 16. a) Kontrolni izkaz za občinske izbore.
17. Dner-nik dohodaka i troškova.
18. Glavna knjiga.
19. Pomoćni dnevnik.
20. Zapisnik podnesaka (glava ili uložci).
21. Proračun, glava.
22. Proračun, uložci.
23. Zaključni račun, glava.
24. Zaključni račun, uložci.
25. Zapisnik o razgledu mirivača.
26. Ogleđni listić o umirih.
27. Obiteljsko-obavjestna skrizaljka.
28. Skri-zaljka o cieni govedje krme.
29. Zapisnik kaznenih prestupaka.
30. Prilog zaklj. računa (glava ili uložci).
31. Izkaz nadnica.
32. Za-pisnik soli.
33. Prizajni i pregledni list za oprost poraca kod pećenja rakije za svoju po-rabu.
34. Občinska svjedodba za bolnice.
35. Knjižice sa kuponu za doznaču soli.

4. Tiskanice za društva za štednju i zajmova te štedionice.

1. Doznačnice.
2. Zadrugne knjižice.
3. Štedioničke (uložne) knjižice.
4. Zaduznice.
5. Molbe za zajam.
6. Dnevnik blagajne.
7. Knjiga dužnika.
8. Knjiga članova.
9. Knjiga zadrugnih dijelova.
10. Knjiga uložaka za Rajfsteionice.
11. Knjiga uložaka za občine štedionice.
12. Doznaka za prizajak.
13. Do-znaka za izdatak.

3. Tiskanice za gospod. društva.

1. Dnevnik blagajne.
2. Knjiga vjernika i dužnika.
3. Knjiga za skontro robe.
4. Knjiga priručna.
5. Zadrugne knjižice.

6. Tiskanice za pravne poslove.

1. Tužbe.
2. Napis (rubrum) k tužbi.
3. Punomoć.
4. Predlog zapljene.
5. Napis k predlogu zapljene.
6. Kupoprodajne pogodbe.
7. Zaduznice za obću porabu.

7. Razne knjige.

1. Kokoļ: „Grammatik der kroatischen oder serbischen Sprache.“
2. Pjesma: „Putovanje ratnog broda Marije Terezije“ u Antlu, Kubu itd.“
3. Pjesma: „Rat u Kini ili putovanje ratni brodova Elisabeth“ i „Aspera“ u Kinu.“
4. Knjižica: O pristojnom ponašanju, sastavio V. Rubesa.

POBOŽNI MORNAR. Molitvenik za mornad c. i kr. ratne mornarice i ostale pomorce. Sastavio Karlo Kokoļ, kapelan c. i kr. ratne mornarice. Odobrena od njegove presvićlosti biskupa Mahñica i vojničkog biskupa Bielopotriky-a. — Ciena tvrdo vezanom 50 h. s poštom.

Osim gornjih tiskanica imade pod-punu zalihu tiskanica u njemačkom je-ziku za c. i kr. brodove, kojih izkaz se šalje franco poštarine.

Preporuča dalje zalihu papira koji konceptnoga toli kancelarijaska u svih formatih, težinah i crtanjih (rastriranj) na debelo (najmanje od svake vrsti 250 araka).

Omoti u svih mogućih formatih za privatne, trgovačke ili službene svrhe.

Prima izvršuje svakovrstne, naručbe, posjetnice svih veličina, pozive, adresne karte, rasporede i u obće sva-kovrstnu radnju zasjecajuću u tiskaru.